

Ik ontleen aan de „N. Rotf. Cl.“:

„The Daily Telegraph“ van 15 dezer vangt aan met publicatie van de Herinneringen van graaf Witte. Daarin treffen wij merkwaardige bijzonderheden aan over het leven van mevrouw Blavatsky, de groote theosophe, ook uit de periode 1848-1858, gedurende welke zij naar beoefend wordt, in Tibet zich teruggetrokken had en ondervonden te worden in de geheime leer. Bedriegt zijn geheugen graaf Witte niet, dan heeft zich de zaak enigszins anders toegedragen. Hij vertelt namelijk het volgende:

Na haar kortstondig huwelijk met Blavatsky, was de 18-jarige Helena Hahn — een nicht van graaf Witte — teruggegaan naar het huis van haar grootvader te Tiflis. Men wilde het laatste kind gaarne naar haar vader, officier in de nabijheid van St. Petersburg, terugzenden en bracht haar onder strenge geleide naar een havenplaats, om haar vandaar verder naar St. Petersburg te transporteren. Evenwel maakte mevrouw B. in de haven kennis met een Engelschen zeekapitein en bleek eenigen tijd later scheepgegaan — zonder geleide — naar Konstantinopel. Daar trad zij als paardrijster in een circus op, ontmoette den bassanger Mitrovich en verzorgde hem op zijn reizen. De zanger introduceerde zich bij de familie in Tiflis als „kleinzoon“, ofschoon mevrouw B. niet wettig gescheiden was van den heer B. Eenigen tijd later stelde zich een nieuwe kleinzoon aan de familie voor. Een Londenaar berichtte namelijk, dat hij gehuwd was met mevrouw B., die met hem voor zaken naar Amerika vertrokken was. Den verschijnt zij weer in Europa als de rechterhand van het beroemde medium Hume. Vervolgens hoort haar familie, dat zij pianoconcerten geeft in Londen en Parijs en het koninklijke zangkoor in Servië leidt.

Eindelijk krijgt zij toestemming in den familiekring terug te keeren. Graaf Witte beschrijft haar toen reeds als een vermeide vrouw, een verlate schoonheid, die weinig zorg aan haar uiterlijk besteedde, maar met een paar prachtige oogen. In Tiflis verwekte zij op nieuw betoering door haar spiritistische seances. Zij sloot vrede met haar echtgenoot, maar de vrede duurde niet lang. Op een morgen ontmoet de bassanger Mitrovich, danig in het verval, haar in de straten van Tiflis. Gevolg van het schandaal was, dat beiden vluchten naar Kief, waar nieuwe onnaamheden tusschen den gouverneur en mevrouw B., het paar noodzaken te vertrekken. Daarna hoorde men weer van haar te Odessa, waar zij opdoek in gezelschap van haar getrouwen bas en een inkfabriek en winkel voor kunstbloemen begon, zonder groot financieel succes. Een engagement riep Mitrovich naar Kairo, Toentertijd, zegt Witte, waren zij droeflyc om te zien „hij een tandeloze leeuw, een eeuwige aan de voeten van zijn meesteres, een bejaarde dame, gezet en slodderig“. Bij den overtocht leden zij schipbreuk, Mitrovich verdronk en mevrouw B. kwam doodarm in Kairo aan. Hoe zij zich weer uit dien wanhopigen toestand redde, zegt graaf W. niet te weten, maar voor het eerst daarna hoorde men weer van haar als van de stichtster van een theosofisch genootschap. In een beoordeeling van deze merkwaardige vrouw erkent graaf W. haar groote gaven, haar snel bevattingsvermogen en haar wonderbaarlijke geschiktheid zich bij alles aan te passen, haar literaire talenten en haar suggestieve kracht, die „anderen en haarzelve de wildste voortbrengelen van haar fantasie deed gelooven“.

Indien bovenstaand verhaal juist is, is het niet goed in te zien, hoe mevrouw B. gedurende dien tijd ook nog tien jaar van haar leven in Indië zou gesletten hebben. Maar voor het verlies dozer meditaties in de Himalaya worden wij ruimschoots schadeloos gesteld door dit relaas uit de „nuchtere“ werkelijkheid, meer fantastisch en bizar dan fictie ooit zou kunnen zijn.

HEPP.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN.

Geachte Redactie.

Mag 'n ongeletterde, doch onder de oude Waarheid vergruilde, met het onderstaande, als ingezonden, een bewijs van medeleven geven? Bij voorhaat mijn dank.

Vrees niet, staat vast.

Ex. 14:13.

Nu niet alleen de vijanden, maar ook onheilzame en onvaste broeders (?) zich al meer tegen onze Geref. Kerk gaan zetten en ongemotiveerd haar verlaten, is het voor het Bijbelvaste volk een bemoeiigend teken, dat Gods trouwe knechten door Hem verwakkerd en beziel worden om hun roeping in meerdere mate te gaan beseffen, dat zij leidaliieden en voorangers in den strijd zijn. Dat wij daarom, naast de reeds bestaande uitnemende bladen, ook „De Reformatie“ van harte begroeten, begrijpt u. Uit de verschenen nummers blijkt, dat de schrijvers een breiden blik bezitten in de Schriftuurlijke evolutie tegenover Satans nieuwe vindingen in de bestrijding der Waarheid Gods. Zij verstaan, dat de schatten der aarde kunnen uitgedolven raken, maar niet het Woord van den eeuwigen en alles voorzienden God.

Daarom, waarde broeders, gaat voort in de ontplooiing der waarheid voor elk gebied des levens en geef de „jongeren“ onder ons wapenen in de hand om groote en kleine vossen in den Wijngaard des Heeren te kunnen bestrijden en, zoo mogelijk, uit te roeien. Een groote factor is overeenstemming in woord en daad, anders zullen de vijanden niet nalaten, den een tegen den ander uit te spelen en de zwakken onder ons kunnen struikelen over personen.

Mogen onze voorgangers steeds ook teederheid en trouw betonen in de interne aangelegenheden onzer kerken, dan zullen zij de goedkeuring Gods aan hunne zielen ervaren en gehechtheid van de „kleine, lyden“ zelfs na hun dood hun deel zijn.

R. 30-11-20.

J. PH. B.

Hooggewichte Redactie.

Zou ik door middel van uw blad even de aandacht mogen vragen voor een euvel, dat in onze Geref. Kerk m.i. moet onhouden te bestaan. Ik bedoel de oneerbiedige houding van velen tijdens het gebed in onze godsdienst oefeningen.

Er is met name onder het gebed in onze kerk naar mijn bescheiden meening, een tekort aan devotie. In de Hervormde en Lutherse Kerk (althans in Amsterdam), verheft elke man gedurende het gebed zich van zijn zitplaats; het is een hooge uitzondering als iemand blijft zitten. Ik geloof toch, dat de standgebedshouding, na de knielende, wat in onze kerken, wegens de plaatselijke situatie, moeilijk toe te passen is, de meest aangewezen houding kan geacht worden.

In onze Geref. Kerk is het een uitzondering als men gaat staan (zelfs Kerkeraadsleden geven hierin niet het goede voorbeeld) en de zittende houding geeft aanleiding tot een nonchalante houding, die in strijd is met eerbied en ootmoet.

Het komt mij voor, dat het ook reformatie is, wanneer wordt aangedrongen op meer devote usantien in onze openbare eerediensten. Daartoe kunnen de pers en onze geestelijke leiders veel bijdragen, opdat God ook in dat opzicht geëerd worde.

Met dank voor plaatsing.

Uw dn.,
W. B.

BOEKBESPREKING.

„Kerk en Wereld“, Dr. Geelkerken's aanval op de Generale Synode afgewezen, door Dr. J. Ridderbos.
Kampen, 1920.

In het rapport-Bavinek inzake de voorstellen der Particuliere Synodes rakende de belijdenis, uitgebracht op de Leeuwarder Synode, komt ook deze zin voor: „Anderen waren van oordeel, dat zulk een getuigenis uit den aard der zaak te algemeen en te vaag zou wezen, om er een gunstige uitwerking van te mogen verwachten“ (Acta p. 154). Tot die „anderen“ uit de desbetreffende Commissie behoorde ook prof. Aalders en ik. En toch, al ben ik geen voorstander geweest van het Getuigenis, afgedacht van het later door de Synode vastgestelde, sta ik ten opzichte van Dr. Geelkerken's aanval niet aan diens zijde, doch ben ik het volkomen eens met prof. Ridderbos.

Deze neemt Geelkerken's aanval fink onderhanden. Hij onderwerpt het optreden van Overtoom's predikant aan een scherpe en dikwijls echt-geestige critiek, en verdedigt in zijn brochure deze twee stellingen: 1o, dat Dr. G. nog wel onder voorgeven de tolf van Christus te zijn, de Synode onzer Kerken in een valsch daglicht heeft geplaatst, en 2o, dat hij, onder plechtige belofte, Christus' Woord te zullen prediken, aan dat Woord een averechtschen zin heeft gegeven.

Deze stellingen zijn m.i. volkomen juist. Haar verdediging is glashelder, en ik ben prof. Ridderbos dankbaar, dat hij, ondanks de toejuiching, die Dr. G. van mannen als Dr. Wielenga en Dr. Waterink te heurt viel, het zoo kloek voor de Synode heeft opgenomen.

Daarmede is mijn standpunt nog niet gewijzigd.

Ik geloof nog niet, dat zulk een getuigenis is ook dit, dat in onze Kerken is voorgelezen, veel ten goede zal uitwerken, en het ware beter geweest, indien de Synode een anderen weg had ingeslagen. Maar nu zij besloot deze „oneyckel“ tot de Kerken te doen uitgaan, was er m.i. voor Dr. G. hoegenaamd geen reden op zulk een wijze tegen haar op te treden en haar doen als liefdeloos en onschijnbaar te brandmerken.

Dat verdient de Synode niet.

Dat verdienen onze Kerken niet. En ik moet deze daad openlijk afkeuren. Daarom beveel ik het geschrift van prof. Ridderbos van harte aan, dat geheel en al weergeeft hoe ik, en ik geloof, de meesten met mij in onze Kerken over Geelkerken's aanval denken.

Is dan over alles het zwijgen opgelegd?

Natuurlijk niet, en God roept ons tot getuigen. Wij moeten den dorf hebben de dingen eertijc en open te zeggen, maar alleen wanneer wij voor onze aanklachten goeden grond hebben in 's Heeren Woord, en niet dat Woord in de hand de wonderplekken kunnen aanwijzen. Dan mogen we niet alleen, maar moeten we spreken. Ondanks alles! Echter niet, als 't een persoonlijke opinie van ons betreft. Daarvoor staat de Dienst des Woords te hoog.

DIJK.

„Een Dienstknecht des Heeren“, door Johanna Breevoort.
Rotterdam, 1920.

Een heel eenvoudige, vlot-geschreven levensbeschrijving van Charles Haddon Spurgeon, die meer voor de jongeren dan voor de volwassenen bestemd is. Maar de anderen, die wel van Spurgeon gehoord hebben, doch weinig van hem weten, kunnen uit dit nummer uit Breda's Familie-Bibliotheek, nog veel leeren. Johanna Breevoort vertelt gezellig.

DIJK.

Zoeklicht-Serie no. 8, „De voleinding weer-
spiegeld in de wording“, No. 9, „De Toekomst
des Heeren“, No. 11, „Het wondervolk Israël“.

Deze uitgaven van Joh. de Heer zijn in zooverre nuttig, dat zij tot nader Schriftonderzoek dwingen, en het oog richten op de wederkomst van Jezus Christus. De toon, die er in spreekt, is warm, en men gevoelt te doen te hebben met schrijvers, wier hart vervuld is met de liefde van Christus. Maar... met de uit-
legging der verschillende Schriftplaatsen ben ik het niet altoos eens, en ik geloof dat, om maar een voor-
beeld te noemen, de exegese van Openb. 6:2, die in
den ruiter op het witte paard het beeld ziet van

Satan, dewelke zijn intrede doet in het Paradijs, ten eenemale tegen de Heilige Schrift ingaat. Men moet deze boekjes dus met voorzichtigheid lezen, en dan zal men tevens tot de conclusie komen, dat zij voor hen, die geregeld de gereformeerde prediking volgen en met onze lechnur op de hoogte zijn, weinig nieuws bevatten.

DIJK.

Bloemlezing Meesterwerken No. 8 en 9.
De Schepping van J. Haydn.
Die Hochzeit des Figaro van W. Mozart.
Voor Harmonium bewerkt door R. Gerretson.

Uitgave van Joh. de Heer, Rotterdam.

Dit beginsel zijn we tegen zulke uitgaven. De meesterwerken der toonkunst worden daarvoor schijnbaar binnen het bereik van velen gebracht, doch in werkelijkheid mishandeld.

Zie nu b.v. deze potpourri van Die Schöpfung. Enkele nummers daarvan zijn, gecoupeerd op eerzlijke wijze, hier aan elkaar geregen, getransponeerd in de toonschaal, die niet den componist maar den heer Gerretson paste. Bij no. 12 van het tweede deel houdt de samonflansing op; van het derde deel is niets gegeven. Zoo eindigt Die Schöpfung als een medelijken wekkende torso met de Aria (N.B. van d. in es getransponeerd!) „Nun scheint im vollen Glanze der Himmel!“, die aankondigt, dat alles nog niet voltooid is, doch de mensch nog geschapen moet worden. De blaasjes waren vol, de schepping van Gerretson—De Heer blijft dus zonder mensch. 't Is een droeve schending van Haydn's nagedachtenis en meesterwerk!

Een groot deel wordt ingenomen door het koor „Die Himmel erzahlen“, dat in elke bloemlezing te vinden is. Halverwege gevorderd vond de heer Gerretson het niet meer noodig, den tekst bij de muziek te voegen en zette voor het gemak (n.l. van hemzelf, niet van de kooperat) maar u.s.w. 't is een methode, maar die niet deugt.

Over Die Hochzeit des Figaro zal ik nu maar zwijgen. Maar met ontsteltenis zie ik de aankondiging, dat ook de Mathias-Passion in deze serie zal „bewerkt“ d.w.z. mishandeld worden.

DE M.

CORRESPONDENTIE.

Mevrouw G. B. D. — Indien uw stuk niet zo lang was, zou het onder de rubriek „Stemmen“ zijn opgenomen. Zoals u zien zult, heeft de Perschoon in het vorige nummer het artikel uit het andere blad, dat u grootendeels overschreeft, ook geciteerd.

„Een gewoon lid van de Gereform. Kerk te Driebergen“ en Zr. A. A. v. V. te A. — Van onzen regel om geen stukken op te nemen, die een klacht over of een aanklacht tegen een bepaalden Kerkeraad inhouden, op te nemen, mag de Redactie niet afwijken.

REDACTIE.

Aan enkele lezers, die klagen over de te late ontvangst, zij bericht, dat ons streven is, dat ons blad alle lezers voor den Zondag bereiken zal. Wij hopen, dat met de verschijning van dit nummer, dit doel is bereikt.

Gaarne zouden we nog in het bezit gesteld worden van enkele exemplaren van No. VIER van ons blad. Wie onzer lezers of lezeressen kan ons hieraan nog helpen?

DE UITGEVERS.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Zestael te:

Amsterdam, C. Bouma te Hoofddorp, S. Doornbos te 's-Hertogenbosch, W. H. Gispert te Scheveningen, D. B. Hagelbeek te Vlaardingen, J. C. Hullmann te Utrecht, en D. Sikkell te Klundert.

Tweetal te:

Amsterdam, C. Bouma te Hoofddorp, en D. Sikkell te Klundert. Kerkkerk a. d. Rijn, M. Post te Nieuw-Dordrecht, en A. G. de Wolf, cand. te Loenen-Vreeland. Murnerwoode, J. M. de Jong te Duurswoude en K. Prins te Wijckel en Balk.

Reukum, S. P. Dees te Duingeloo, en R. Zijlstra te Delfshaven.

Zuidlaar, D. Drenth te Leimuiden en M. Elzinga te Grootagast.

Beroepen te:

Amsterdam (vac. De Moor), C. Bouma te Hoofddorp. Bandoeng, Dr. J. H. Bavinck te Medan. Glanerbrug, Dr. J. J. van Baarsel te Doventer. Kerkkerk aan den Rijn, M. Post te Nieuw-Dordrecht. Murnerwoode, P. Prins te Wijckel en Balk. Nieuw, J. Hoekstra te Ten Post. Oosterend en Hijaard, J. H. Kuiper, cand. te Kampen. Purnerend, J. H. Kuiper, cand. te Kampen (verbeterd). Scharendijke, G. Verrij te Hellevorststus. Stalskanaal, J. H. Kuiper, cand. te Kampen. Zegwaart, A. G. Wolf, cand. te Loenen-Vreeland. Zeist, J. W. Sierstema te Gramsbergen.

Aangenomen naar:

Delft, K. van Anken te Wildervank. Treeboek, A. Terpstra te Lochem.

Bedankt voor:

Berwijn, Westbroek en Achtienhoven, B. Meijer te Yerseke. Meliskerke, A. de Boer te Garrelweer.

Afscheid van:

Numansdorp, E. J. van Voorst, Tekst Hebr. 13: 20-31. Opinde-Nijega, J. S. Schaafsma, Tekst I Thess 5: 23-24.

Kerkinstituering. Te Roermond werd een Geref. Kerk geïnstituëerd en de ambten ingesteld. Het aantal kerken steeg daardoor in Limburg tot vijf. Adres des Kerkeraads is: J. van Alten, Kapellerlaan 45, Roermond.

Kerkbouw. Het kerkgebouw te Almelo zal een groote uitbreiding ondergaan door den bouw van een galerij voor 100 zitplaatsen.

Emeritaat. De classis Utrecht heeft Woensdag 11, de emeritaatsaanvragen van Ds J. Broekelaar, predikant der Geref. Kerk van Utrecht, ingewilligd.

De Classis Amsterdam heeft de emeritaatsaanvragen van Ds D. J. Karssen te Amsterdam ingewilligd.